

1917. 21. 17/2. 1944

ABONAMENTUL

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 4:50 fil.

H A

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
1/2 an 12 cor. 1/4 an
6 coroane.

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a două
oară 12 fil., a treis
oară 10 fil.

□ □

For ce privește foaie
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unității”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Fundațiunea Dr. Teodor David.

În nrul 5 al foii noastre, am luat act cu mult regret, de moartea preatimpurie a fostului protopop militar *Dr. Teodor David*, și tot atunci am pomenit marea generozitate a fericitului reposat, care, aducându-și aminte de greutățile, cu cari a terminat școala, își lasă întreagă sa avere, agonisită cu multă cruțare, în favorul băieților orfani și săraci. Azi, fiind în plăcuta situație, de a cunoaște ultimele sale dispoziții, făcute în fața notarului public din Cașovia, numai cu o zi înainte de moartea sa, grăbim a ne împlini făgăduiala făcută, și a împărtăși iubiților noștri cetitori aceste dispoziții, din cari se reliefează întreg caracterul marelui decedat. O spunem aceasta cu atât mai vârtos, cu cât am avut fericirea de a cunoaște pe *Dr. Teodor David*, chiar pe acele vremi, când numele lui se pomenia cu multă insistență pentru completarea scaunului vacant de Episcop al Lugojului. Și ne-a impresionat încă atunci blândeța, ce strălucea atât de admirabil pe chipul său frumos și nespuse de simpatic și dulce graiului său cumpătat și cuminte, cari toate îți lăsau impresia adâncă, că ai de a face, cu un om cinstit în înțelesul cel mai desăvârșit al cuvântului. Și această impresie făcută atunci, ne-o întărește ultimele sale dispoziții.

„Las, — spune el în actul notarial, — de crede universal a întregii mele averi, (care trece peste 110,000 cor.) pe Ordinariatul mitropolitan român gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, cu obligamentul, ca

a) să se îngrijească de înmormântarea mea, în comuna mea natală Jucul de jos, situată în comitatul Kolozs, și să acopere cheltuielile de îngropare din averea moștenită dela mine; —

b) să deie bisericei românești gr.-cat. din Jucul de jos, din banii ce vor mai rămâne 30,000 cor. ca fundațiune în favorul școlii române gr.-cat. — și

c) capitalul, ce va rămâne după aceste, să se deie din partea Ordinariatului mitropolitan român gr.-cat. de Alba-Iulia, după buna sa chibzuială, orfelinatlui băieților români gr.-cat., ce se va ridica în Blaj. *Asta e voința mea ultimă!*»

Cine nu vede din aceste dispoziții lapidare pe românul cuminte și pe creștinul convins, care nu uită de biserica sa românească gr.-cat. care l-a purtat în brațele sale și de școala sa poporală, care are menirea sfântă să țină trează în sufletele micilor copii dragostea de lege și neam. Și în acele clipite ultime, când sufletul său cearcă să rumpă legăturile slabe, ce-l mai țineau aproape de acest trup neputincios, el nu-și uită de sârmanii orfani, atât de număroși în largul și întinsul țerii, cari sunt avizați așa de mult la bunătatea și generozitatea sufletelor mari.

Fie ca generațiile viitoare cari vor beneficia din agoniseala modestului protopop militar, să aivă pururea în suflet intențiile marelui fondator și să nizuiască a-l urma. Atunci biserica și școala românească vor înflori.

Din dieceza Lugojului.

Circularul

Ilustrității Sale episcopului Frențiu, către soțiile de preot din dieceza Lugojului.

În nr. 1-3 ai „Foi oficiale” a diecezei Lugojului aflăm preafrumosul circular al Preasfinției Sale episcopului Valeriu Traian, pe care îl reproducem în întregime.

Mult stimatelor soții de preot din dieceza noastră dar și mântuire dela Dumnezeu și binecuvântarea noastră arhierescă

Mult stimat Fice,

Sfântul spirit mai mult pentru bogăția milei sale, decât pentru vrednicia noastră, pusu-ne-a în loc de frunte între aceia, cari „au să deie samă despre sufletele”¹⁾ de mare preț ale credincioșilor noștri iubiți. Pentru dar nu încetăm a aduce mulțumite adânci Domnului, iar nespuse importanță a slubei noastre sfinte ne nișuim să o avem pururea înaintea ochilor.

Ne dăm bine samă de înălțimea tronului arhieresc, care totdeauna are să fie scaldat în lumina și căldura evanghelică. Simțim și înțelegem mărimea și greutatea responsabilității, ce o avem pentru sănătatea, prosperitatea și fericirea turmei dumnezeiești încredințată grijei noastre pastorale. Și nu tănuim convingerea, că succesele apostoliei noastre, după darul lui Dumnezeu, atârnă dela munca devotată și desinteresată a membrilor Veneratului cler diecezan. Calitatea și cvantitatea acestei munci e și măsurătorul căldurii și curățenii sufletesti a lucrătorului, a aceluia care per eminentiam să numește „omul lui Dumnezeu”²⁾

Alimentele acestui suflet ales de preot sunt dragostea sinceră a misiunii sale, credința netermurită în viitorul bisericii pe care o servește, absoluta încredere în urmările bune ale activității săvârșite cu ajutorul lui Dumnezeu și voința de fier pentru a înfăptui, încetul cu încetul, opera gigantică de mântuire și mângâiere: împărțirea lui Dumnezeu în sufletele credincioșilor.

Voință tare, puteri alese, devotament, abnegațiune, și mai ales dar dumnezeesc în statul preotesc, s'ar părea în primul moment, că pot fi proprietatea spirituală numai a bărbaților liberi de grijile și lipsurile vieții conjugale, a preoților celibi.

Realitatea însă dovedește și altceva. Dacă aruncăm și numai o privire fugitivă în trecutul nostru bisericesc cu nesfârșite suferințe și bogat în nenorociri, vom afla luptele la răvaș, de cele mai multeori numai de Atotștiutorul Dumnezeu? cari au fost purtate de către generațiile trecute de preoți, pe a căror activitate să întemeiază aproape tot ce avem. Aceștia, cu foarte puține excepții, au fost preoți însurați cu familie, bărbați cucernici și temători de Dumnezeu, cari s'au nizuțit, să traducă în viața lor modestă învățăturile Domnului și să le facă folositoare pentru

¹⁾ Evr. XIII, 17. ²⁾ Tit. VI, 11.

noi. Și onorăm pe cei repotați cu recunoștința noastră, când accentuăm, că în opera aceasta a trecutului au avut parte însemnată și soțiile de preoți, cari au stat sub inspirația și conducerea bunurilor lor soți, ca tovarășe pline de puritate și idealism.

E ușor de înțeles, că un preot celibe poate și e dator chiar, să se intereseze mai viu, să lucreze cu mai mare hărnicie, să aducă mai însemnate jertfe și să se roage mai îndelungat pentru popor, ca un preot căsătorit, care trebuie să se împartă între familia lui proprie și între familia cea mare, între parohie. — Acesta e motivul, pentru care să recomandă celibatul celor chemați în soarta Domnului, ca un stat mai perfect de viață, în care să poate lucra mai mult pentru mărirea lui Dumnezeu și binele deaproapelui. Biserica însă *»din timpurile apostolice a admis la sfânta Preoție»* și bărbați căsătoriți cu o vergură, concezându-le a petrece în uzul căsătoriei și după primirea sfințelor orduri¹⁾ Și pentru ca aceștia să nu fie împiedecați și să-și poată împlini și ei cât mai conștient și mai cu fruct datorințele împreunate cu statul lor, biserica pretinde anumite calități alese dela soțiile lor. Pretinde anume, ea ele să fie *»bine educate, cu frica lui Dumnezeu și cu nume bun», iar »pentru încunjurarea atât a neînțelegerilor și neplăcerilor familiare, cât și a pericolului de indiferentism religios»* pretinde să fie religioase și de legea gr.-catolică așteptând biserica cu tot dreptul, ca familiile preoților *»să servească de exemplu și spre edificarea tuturor credincioșilor atât în pietate și în armonie, cât și în ordine, bună și în activitate neobosită.»*²⁾

Pe aceasta preînțeleaptă dispoziție

¹⁾ Conc. prov. I. tit. VII. c. 4.

²⁾ Ibidem.

a bisericii să basează situația Dvoastră de soții de preoți. Și tot aici își află motivarea și pastorală aceasta, ce v'o adresez Multstimatelor preotese din dieceza de Dumnezeu păzită, de Lugoj, având convingerea puternică, că *»familia flectării preot e bună ori rea nu numai pentru sine, ci e adevărată binecuvântare ori nefericită blăstăm pentru întreg poporul, în mijlocul căruia trăiește.»*

Dvoastră, Multstimată fice ale Sionului gr.-cat., din cele spuse ați înțeles cât de mare și prețioasă cauciune pretinde cu tot dreptul biserica în Conc. provincial citat dela o femeie care se determină a încheia căsătorie cu un candidat de preot. Nu prescrie și stare materială, cum pe lângă altele cere legea civilă la căsătoriile militarilor, ci pretinde o educație aleasă, castitate, frica Domnului, nume bun și credință tare, — calități, cari singur pot crea o atmosferă familiară și raporturi fericite de traiu conjugal, în cari preotul nu cade și nu decade, ci zilnic își poate spori capitalul sufletesc, necesar pentru cel chemat să poarte o grea luptă în toate zilele vieții sale.

Stăpână fiind pe astfel de calități morale și intelectuale, o fecioară toate le cumpănește bine înainte de a să hotărî pentru celebrarea cu un absolvent de teologie a unui mare misteriu al religiunii creștine. Reflectează serios asupra vieții și spontaneu ori cu ajutorul părinților și al altor binevoitori înțelepți să silește a înțelege, ce înseamnă a fi pe viață tovarășa și pretina intelectuală, ce înseamnă a fi soție nedespărțită și devotată a unui bărbat, care trebuie să se facă tuturor toate, ca pe toți să-i câștige lui Hristos, care trebuie să servească prompt și fără murmur celui mai desconsiderat cași celui mai de cinste, celui mai mare dușman cași celui mai bun prieten al lui, ridicând

glorios, în conflicte de orice natură steagul interesului general asupra intereselor particulare.

O astfel de ființă, încheiând legătura sfântă conjugală cu un candidat de preot își arată capitalul intelectual și moral, dus ca zestre valoroasă în căsătorie, deja la cel dintâiu eveniment mare din viața soțului său, la hirotonirea lui întru preot.

Înțelegerea vredniciei înalte, la care se ridică soțul ei prin hirotonire și prin el, sub respect social și ea, o face, să ajune cu acel prilej, să se roage, să se mărturisească și să se împărtășească cu Trupul Domnului, pentru ca Dumnezeu să le ajute a rămânea pururea la înălțimea morală, sprijiniți fiind de virtuți, bineștiind ea, că locul, oricât de ridicat ar fi, nu poate sfinți pe nimenea, nici nu poate procura înălțime în inimile oamenilor, dacă vor lipsi faptele, ce le reclamă acel loc.

De acum pricepe ea deplin, că soțul ei este dintre aceia, despre cari zice sf. Pavel: *»Așa să ne socotească pe noi omul, ca pe niște slujii ale lui Hristos și ispravnicii tainelor lui Dumnezeu.»*¹⁾ Știe ea bine, că soțul ei este *»reprezentantul lui Dumnezeu aici pe pământ, învățând el și lucrând în locul lui Hristos.»*²⁾ Pentru acestea înțelege, că ea e datoare, să aducă însemnate sacrificii în schimbul poziției, ce a dobândit-o prin legătura conjugală cu un bărbat chemat la o misiune așa înaltă și la o viață ridicată peste toate viețile comune. De aici schimbarea felului ei de gândire și lucrare potrivit chemării soțului ei, pe care-l iubește și respectează în chip deosebit pentru rolul lui de conducător și mijlocitor.

Stăruie, ca în traiul lor comun să domnească unire în cugete, în voință și în scop.

Să nizuște să se facă vrednică păr-

¹⁾ I. Cor. IV, I. ²⁾ II. Cor. V, 20.

FOIȚA.

Gomori VII.

De H. Melin.

II.

Intr'adevăr, iubiți cetitori, bunul Dumnezeu n-a putut, în marea sa milostenie, să ne dea, nouă pământenilor, un dar mai prețios decât odraslele. Copiii sunt pentru noi, ca razele de soare pentru fire. Nu este furtună, nici negură, după care se nu zâmbească razele de soare. O negură mare și grea ar fi viața noastră pământescă, dacă nu ar lucra zâmbetele copiilor noștri într'ansa. Căci toate celelalte bucurii și fericiri pământesti ale noastre sunt mărunte și neîndestulătoare. Bani, averea, hainele stălucite, numele, fala trec e pede, ca fumul, dar mângâierea unor copii buni și aleși te ferește chiar și în pragul mormântului. În legea veche, la poporul cel ales al lui Dumnezeu, lipsa de copii era socotită ca o mare rușine și ea o zdrobitoare durere. Nimic mai jalnic decât un pom fără roade.... În ramurile ui vezi par'că un plâns statornic, de care

nu-l izbăvește decât suflarea geroasă a iernii. Și ce moarte dureroasă e sterpiciunea!....

În schimb, câtă seninătate în înfățișarea unui măr sau păr rodit! Insuși sfântul soare tot pe fructele aurii își odihnește ochii lui de raze. Fericit pomul cu roade bune și dulci....

Mai ales în acestea zile, când războiul cel dintre popoare, a înflăcărat o jumătate de lume, cerând mii și mii de vieți pământesti, sunt o neprețuită comoară copiii, sămânța vremurilor viitoare.

Sunt copiii pietrii nestimate. Plugarul care nu are grăunțe în vremea foametei ca să umple ogorul său, mai mare foamete va avea în viitor!

Grăunțe sunt copiii, grăunțe ale vieții. Din ea va să răsară holda viitorului. Holda neamului, țaria noastră de mâne.

Plugarul, care nu-și îngrijește sămânța sa, hrana de mâne, vinovat este și-și, vinovat pământului și vinovat lui Dumnezeu, care rodește.

Războiul cere dela noi, cei de astăzi jertfe neasămănat de grele: vieți bărbătești, țaria și puterea de astăzi. Cum îngrijim, deci, sămânța zilelor de mâne? — Cum!

Iată marea întrebare a timpului de acum?

Căci dumneavoastră, iubiți cetitori, cari aveți sau cunoașteți copiii, știți că ei nu sunt numai nește păpuși drăguțe și zimbitoare, făcuți ca prin ștregăriile lor nevinovate să ne însenineze anumite clipe ale vieții. O, nu! Copiii cresc, se fac mari, înaltează întru sănătate și înțelepciune, ori se aleg nește pomi cu inima putredă, cari bucurie nu fac, rod nu aduc. După cum îi îngrijim de mici vlăstare.

Părinții sunt grădinari, copiii vlăstare. Și dacă s'a cerut vreodată să fim buni grădinari ai copiilor noștri, acum când furtuna războiului răstoarnă atâția copaci în putere, mai mult de cât oricând se cere.

Sunt o mulțime de părinți cari își lasă copiii de le cresc, ca buruienile vara pe margini de drum. Mai ales unde sunt mulți și casa-i săracă. Spărioși și rușinoși, ori niște hărbaliți, de nu poate trece om pe drum de ei.

Când se apropie de școală, par'că s-ar apropia de temniță, iar pe la biserică dau numai când caută cuiburile de porumbi în turn. Alții sunt urduși și nespălați, încât nu-i poți deschilini dintre porcii de pe șant.

Unele mame numai atunci își fac treabă cu copii lor, când le înfundă câte-o gălușcă pe după cap, ca să tacă și să n-o

tașă a gândurilor, aspirațiilor, jertfelor și a succeselor soțului său, având cea mai serioasă dorință de a-l ajuta să-și împlinească cât mai constient și mai perfect nobila și măreața chemare. În aceasta își află adevărata ambiție, care resplătește orice altă ambiție.

Ea să bucură, auzindu-și soțul predicând bine, văzându-l celebrând frumos și cucernic, și experiând zilnic inima lui harnică de a aduce jertfe pentru mărirea lui Dumnezeu și binele deaproapei.

Nu umblă după plăcerile unui trai ușor, ci își caută bucuriile în o viață activă, folositoare și plină de vrednicii, ușurând astfel sarcina vieții soțului său și înmulțându-i momentele vesele.

În timpurile cele mai triste și în mijlocul celor mai mari nenorociri nu să lasă învinsă de indoeli, nu desperează, ci așteaptă cu rezoluție, să creadă cu tărie, alungă temerile și să nizește a tivii cu fir de aur marginile și a celor mai negri nori, fiindcă privind problemele mari ale vieții prin prizma credinței și din atmosfera curată a casei lor, în orice împrejurare, le vede limpede și realizabile cu ajutorul lui Dumnezeu.

Episcop Valeriu Trăian m. p.

(Va urma).

Un frumos act de binefacere.

Bucurie mare au avut fiii parohiei unite-române din Zabran la Sărbătorile nașteri Mântuitorului din acest an.

Ilustritatea Sa Domnul Ioan Boros preposit capitular, prelat pontifical etc. cu dragoste părintească aducându-și aminte de frumoasele zile ale celor 17 ani, petre-

mai năcăjească. Altele când le roagă moartea, ca să scape de ei. Cu o astfel de creștere de acasă apoi înzadar îi aruncăm pe capul dascălului, ca să facă el oameni din ei. Dascălul e pus la copiii oamenilor, nu la pui de sălbateci.

Despre copii și creșterea lor la casa părintească multe s'ar putea spune. Dar nu le putem înșira toate aici, odată.

De data asta ajunge să ne dăm seama, că ei sunt *lucru mare foarte*. Creșterea lor bună și creștinească e ținta vieții noastre. Pentru ei avem să răspundem lui Dumnezeu și neamului, din care facem parte.

De aceea, *ochii și copiii!* Să fim grădinari harnici și cuminiți. Toată vorba și toată suflarea lor să o păzim și să o îndreptăm spre bine. *Sufletul și trupul lor.* Să-i îndreptăm să aibă gândul tot la Dumnezeu și să le grijim de sănătate, ca la pomuleții din grădină, de trunchiuri și de ramuri.

Buni grădinari să fim. Că mare grădină avem să răsădim dintrâșii!

Cugetări.

Din: „Jertfe” de O. Prie.

Viforul doboară întotdeauna copacii cei mai înalți și de ger se usucă mai întâi florile cele mai gingașe.

*

Celce mai are ce pierde, se ascunde în întunecul nopții.

cute întru păstoria sufletelor din această parohie, și ca memoria acelora să nu dispară fără de urmă, s'a gândit în inima sa binefăcătoare ca să herezească foștilor sei fii sufletești un izvor de mângâiere pururea curgător.

După ce cu câteva zile mai înainte, prin Ven. Ordinariat oferî din al seu, un stipendiu de 100 cor. anual, unui elev sărac — și la noi toți-s săraci — de prima clasă comercială, acum spre augmentarea fundației sale întemeiată, după cum zice: din fierii ștolari, încă pe când să lupta cu organizarea parohiei ameniuțate pe atunci cu desființare, străpune subscrișului două acții dela institutul de credit și economii „Poporul” din Lugos în valoare nominală de 200 cor. dimpreună cu cupoanele lor, precum și literile fundamentale, înaintate de aici în aceste zile Venerat. Ordinariat spre aprobare.

„§. 3. Scopul” din acelea litere fundamentale ilustrează prea deplin intențiunea fundatorului, când se zice: „Din venitul anual al fundației în fiecare an la Sărbătorile Crăciunului ori ale sf. Paști sau altă ocazie determinată din partea oficiului parohial local, pruncii credincioșilor parohiei să se împărțesească cu ceva donațiune, adecă aceia care ori umblă la școalele elementare în loc ori cercetează instrucțiunea religioasă parohială și sf. biserică și cel puțin la s. Paști creștinește să mărturisesc și se cuminecă cu cele Sfinte”.

Acestea acte frumoase ale ilustrului bărbat mecenat, după parentarea în veci neuitatului mare bărbat al neamului și fostului vrednic episcop al Gherlei *Dr. Vasile Hossu*, întemeietorul nouilor instituțiuni culturale din această parohie, — în ziua de anul nou li-se publică și esplică credincioșilor de pe amvon cum fostul lor părinte sufletesc, aducându-și aminte de ei și starea lor, și de astădată, îi îndeamnă spre rugăciune și casa domnului.

Deci să-l asculte și urmeze părintescul sfat, urându-i zile îndelungate cu ani mulți spre binele neamului și al sf. noastre biserici. Să trăiască!

Zabran, la 31 Ian. 1917.

Liviu Iancu.

Scrisoare.

O nouă dispoziție înțeleaptă și foarte dreaptă a Prea Veneratului Consistor Archiepiscopesc, care a umplut de fericire inimile credincioșilor din parohia Câmpeni, și a liniștit și mângâiat preoțimea din munții apuseni, în 18 Faur a. c. din nou a intrunit preoțimea aceasta cu ocaziunea introducerii vrednicului și de toți iubitului coleg On. Iosif Arișan. În ziua amintită preoțimea din tractul Roșiei de munte, cu puține excepțiuni, chiar și din depărtări mari, a grăbit să ia parte la actul introducerii, și cumcă noul introdus se bucură numai de stima și iubirea colegilor săi, ci de stimă și iubire generală, se vede de acolo, că în biserică parohială din Câmpeni în ziua aceasta prelângă poporul gr. cat. s'a prezentat în număr mare și popor de alte confesiuni și autoritățile din loc, în frunte cu primpretorul cercual, notarul public reg., reprezentanții diferitelor curatorate silvanali, erariali și alții.

Că publicul a fost mare și ales, prelângă vrednicia celui promovat a mai contribuit și tactica prudentă și afabilitatea noului șef tractual M. On. Iacob Domșa, care acum pentru a doua oară a trecut „Dealul mare” aprinzând în inimile noastre focul dragostei și al încrederii.

Ce se ține de actul introducerii, el a decurs cu toată pompa, servind prelângă iubitul nostru șef încă 7 preoți dintre cari unul ca lector.

Măreț și înălțător a fost cu deosebire momentul, când după cetirea sfintei evanghelii, prelângă o vorbire emoționantă și pătrunzătoare, în care a dispus unui preot cetirea decretului de denumire, predă noului păstor crucea, evanghelia și cheile bisericii legându-i de suflet îngrijirea și conducerea turmei noi, ce i-a încredințat-o Prea Veneratul Consistor Archiepiscopesc spre păstorie.

Vorbirea liberă dar foarte pătrunzătoare a Multonoratului șef a fost ascultată cu viu interes, în decursul căreia preoțimea și publicul fără deosebire de naționalitate și confesiune în mai multe rânduri a erupt în aplauze frenetice, manifestând iubire și reverință față de Escelenția Sa Inalt Prea Sfințitul Metropolit și față de Prea Veneratul Consistor Archiepiscopesc, de câte ori Multonoratul vorbitor amintea cu pietate numele Lor în vorbira sa.

În răspunsul Onoratului Iosif Arișan din nou am avut ocaziune a ne convinge despre nobleța inimii sale. În vorbirea-i potrivită și bine precizată iubitul nostru coleg ne-a asigurat, că pe cum în trecut cu atât mai vărtos în viitor, îndemnat de grația manifestată a Prea Veneratului Superiorității, cu îndoițe puteri va nize pentru înflorirea sfântei biserici, ca astfel barem în câțva să meriteze grația de care s'a împărțit.

În ceea din urmă mulțămeste Prea Veneratei Superiorități, Multonoratului șef, colegilor și publicului, întrerupt și dânsul de aplauze prelungite, — după care s. liturgie s'a continuat mai departe.

Raportând acestea exprim dorința generală a preoțimei tractuali atunci când fratelui Iosif Arișan îi doresc din tot sufletul, ca focul dragostei ce-l nutrește în inima sa pentru biserică și neam, deodată să fie focul lumnator al sufletelor încredințate păstoriei sale, să fie focul în care vor avea să se lamurească și caracterele noilor săi parohieni, — iară iubitului nostru șef Multonoratului Iacob Domșa îi doresc din toată inima ani mulți în deplină sănătate, rugându-l ca cât de des să treacă „Dealul mare” umplând de încredere și nădejde sufletele noastre.

S—u

Răsboiul european.

Spre nord-vest de pasul Tatar trupel noastre au respins cu atar de granate noi atacuri rusești. Asemenea au respins atacurile rușilor îndreptate spre sud de Brzezani.

În Champagne, spre sud de Vernaj atacurile francezilor au rămas infructuoase. În luptele aeriene inamicul a pierdut 8 aeroplane.

La Italia pe frontul maritim și câteva secțiuni din Tirol s'au dat lupte grele de artileria. Trupele noastre au pătruns în decursul nopții în pozițiile ocupate de inamic dela Vertojba. Pozițiile de azi au fost distrinse de ostașii noștri.

Pe celelalte fronturi n'au obvenit evenimente mai esențiale.

Informațiuni.

„Patria” institutul nostru de credit și economii și-a ținut la 18 faur n. a. 31 adunare generală. Ținem să remarcăm aci, că cu toate că „Patria” noastră e aproape lipsită de funcționari, cu toate acestea a fost una din tre celea dintâi bănci, cari și-a publicat bilanțul. Pentru această adunare, condusă de membrul direcțiunii dl. Ioan F. Negruț, 28 acționari prezenți au reprezentat 2644 acții cu 1010 voturi. Din rapoartele prezentate cu această ocazie remarcăm câteva cifre. Față de capitalul societar de 1 mil. cor. stau fondul de rezervă de 550 mii, fondul special de 286 mii, fondul de penziune de 142 mii, fondul Moldovanu de 10 mii, care va se zică aproape alt milion. Depunerile au fost aproape 4 mil. efectele 1 mil. și ceva. Imprumutul pe cambii 2 mil. hipotecar 1 mil. pe amanet 78 mii. Profitul curat s-a cifrat în 134.40784 cor. din care s'au dat 16 cor. dividendă, de acții 30 mii, fondului de rezervă 4270 fondului de penzie, 3416 pentru scopuri culturale, a de binefacere. În direcțiune au fost realeși donii *Stefan Pop*, canonic, *I. F. Negruț*, director preparandial și *Dr. Eug. Solomon*, medic, și ca membru nou în locul regretatului *Eugen Bian*, medicul arhid. *Dr. Vasile Hâncu*, în comitetul de supraveghere, profesorii: *Gavril Precup*, *Ioan Fodor*, *Ales. Ciura*, *Dr. Oct. Prie*, și *Aug. Oaliani*.

Gregoriu Moldovan, profesor la universitatea din Cluj, despre care un ziar de acolo zilele trecute a adus vestea regretabilă, că a decedat, aflăm acum, că petrece în deplină sănătate la Lăpusulungureșc. Vestea morții dlui profesor s'a comunicat după informații greșite luate din decedarea unui preot bătrân cu acelaș nume.

„Lista neagră” a uzurarilor. Poliția din Budapesta a aflat o nouă modalitate prin care se va mai infrâna pofta de câștig a vânsătorilor. A compus „Lista neagră” în care se înregistrează numele acelor vânsători, pe cari cumpărătorii au să-i înecunjure. Cei pedepsiți pentru uzură sunt constrinși să-și publice numele pe spesele proprii în zărele locale. În alte orașe cei judecați pentru uzură sunt aduși la cunoștința publică prin placate lipite pe pereți. A fi de dorit ca atari mijloace de represie să se introducă în toate lecurile pe unde sunt uzurari.

Intr'o zi au scufundat 35 năi. Sâmbătă 10 l. c. războiul neinduplecat de submarine a ajuns recordul. În ziua aceea submarinele germane au scufundat 35 năi.

Stafia războiului. Corespondentul unui ziar din capitală scrie din Polonia rusească

următoarele: Dumineca trecută ne aflam în satul *Radzihovice*, circumscripția *Novoradomszki*, când s'a oprit speriat în fața noastră un băețandru polon și zise:

— Veniți și vedeți, au înviat cătanele! Am ieșit la marginea comunei să vedem și împreună cu noi întreg satul. Acolo am văzut într'adevăr un lucru nemai pomenit. Tranșee rusești cu toate rânduielile lor și întrânselile soldați, infanterie, și călăreți, tunuri, mitraliere, muniție, proviantură, cu tot ce se cere la o armată. Și toate acestea feluri de soldați văzându-și de chemarea lor obicinuită, unii cu pușca la pază, alții își curăță armele, mănâncă, așază tunuri. Mai în urmă muncitori civili lucrează la șanțuri. O oaste lutreagă, care se mișcă, trăiește, în marginea micului sat polon, peste care a trecut de mult grozăvia războiului... Poporul din sat la arătarea aceasta sa spăimântat și s'a alcătuit numai decât în procesiune religioasă, la care s-a alăturat ținutul întreg. Au fost avizate și autoritățile, cari au constatat apoi cumcă stafia nu este alceva decât o *minunăță fata morgana*, „apa morților”, care prin limpezimea și dimensiunile sale

aproape este fără păreche în tot ce s'a văzut până acum de acest fel. Frontul ruseesc, a cărui icoană s'a văzut, e la o depărtare de peste 600. Km. dela satul *Radzihovice*, unde s'a arătat uriașa stafia a războiului.

Necrolog. † *Victor Onișiu*, comerciant în Sibiu după lungi suferințe, în al 47-lea an al etății și al 18-lea an al preafericitei sale căsătorii, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, departe de iubiiții săi, în spitalul din Șoproon, în 18 Februarie st. n. 1917, unde l-au și înmormântat.

† *Alma Silvia Varga*, din Poptelec în etate de 17 ani, după lungi și grele suferințe în 18 Februar 1917 la orele 7 p. m. împărățită fiind cu sf. Taine ale muribunzilor și-a dat nevinovatul sân suflet în mâinile Ziditorului. Oămintele defunctei s'au așezu spre veșnică odihnă Miercuri în 21 l. c. în cimiterul comun de acolo după ritul bigr-cat. „Binecuvântat este Dumnezeu al tot mângâierii, cel ce ne mângâie pe noi în tot năcazul nostru.” (II. Corint. I. 3.)

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

„PEATRA”

bancă economică comercială și de credit,
societate pe acții în Sibiu.

gazdasági kereskedelmi és hitelbank részvénytársaság Nagyszében.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului „Peatra”, bancă economică comercială și de credit, societate pe acții să avisează că ad. gen. convocată în mod greșit „Martie în 4 Martie 1917” au să va ținea, ci să invite din nou conform §-lui 43 al statutelor societății la

adunarea generală extraordinară,
care se va ținea în Sibiu în 18 Martie 1917 st. n. la 11 oare a. m. în casele proprii ale institutului (str. Pimt. 28).

Obiectele.

1. Desciderea și constituirea adunării §. 21.
  2. Raportul comitetului de supraveghere asupra stării institutului și decidera asupra raportului.
  3. Modificarea §§-lor: 3, 17, 25, 27, 28, 30, 31, 39 și 40 din statute.
  4. Eschiderea a lor 2 membrii din direcțiune și aprobarea abzicerii a lor 3 membrii din direcțiune.
  5. Alegerea a lor 6 membrii în direcțiune.
  6. Eschiderea unui membru din comitetul de supraveghere și alegerea altui membru în locul lui.
  7. Intregirea cronoluzelor din adunările generali ținute la 15 și 24 August 1916.
- Domnii acționari, cari în senzul §§-lor 18 și 19 din statutele societății voesc să participe la adunare în persoană sau prin plenipotențați, sunt rugați ași depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel mult până în 15 Martie n. a. o. la 6 ore seara. Sibiu, la 9 Faur 1917.

Ioan Dragomir.
pres. com. de suprav.

Meghívó.

A „Peatra”, gazdasági kereskedelmi és hitelbank részvénytársaság t. c. részvényesei ezennel értesítetnek, hogy „1917 évi március hó 4-ére” hibásan összehívott rendkívüli közgyűlés nem lesz megtartva, hanem az alapszabályok 43 §-a értelmében ezennel meghivatnak a Nagyszébenben 1917 évi március hó 18 án d. e. 11 órakor, az intézet saját házában (Sarkanytú u. 28 sz.) tartandó

rendkívüli közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. A Közgyűlés megnyitása és alakulása 21 §.
2. A felügyelő bizottság az intézet állása feletti jelentése és e föllötti határozat hozatal.
3. Az alapszabályok: 3, 17, 25, 27, 28, 30, 31 39, és 40-iki §§-ok módosítása.
4. Két igazgatósági tag kizárása és 3 igazgatósági tag lemondásának jóvá hagyása.
5. 6 igazgatósági tag megválasztása
6. Egy felügyelő bizottsági tag kizárása és egy felügyelő bizottsági tag megválasztása.
7. Az 1916 évi augusztus hó 15 és 24-én tartott közgyűléseken hozott határozások kiegészítése.

A részvényes urak kik a társaság 18 és 19 §§-ok értelmében a közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottjaik útján szándékoznak résztvenni, hogy részvényeiket és esetleges meghatalmazási okmányaikat az intézet pénztáránál f. é. március hó 15-én d. u. 6-ig letétbe helyezték.

Nagyszében, 1917 év február hó 9.

Dragomir János.
felügy. biz. elnöke.

Ioan Suciu